

حقوق بازرگانی

شکرتها

تألیف

تبدیل ، اوغلام

اخلال

مؤلف

دکتر محمد صفقیری

سرشناسه:	صقري. محمد- ۱۳۳۱
عنوان و نام پديدآورگان:	حقوق بازرگاني شرکت‌ها/ دکتر محمد صقري
مشخصات نشر:	تهران: شرکت سهامی انتشار، ۱۳۹۰
مشخصات ظاهري:	۲۷۷ ص.
شابک:	
وضعيت فهرست‌نویسی:	لیبا
موضوع:	شرکت‌های تجاری -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع:	قانون تجارت (فقه)
موضوع:	قانون تجارت -- ایران
موضوع:	حقوق تطبیقی
موضوع:	قانون تجارت -- فرانسه
شناسه افزوده:	شرکت سهامی انتشار
رده‌بندی کنگره:	۱۳۹۰ ح۷ ص/۴۳ KMH
رده‌بندی دی‌یو:	۳۴۶/۵۵۰۶۶
شماره کتاب‌شناسی ملی:	۲۴۸۶۶۵۳

حقوق بازرگانی

شرکت‌ها

تألیف: دکتر محمد صقري

ناشر: شرکت سهامی انتشار

چاپ اول: ۱۳۹۰

چاپخانه حیدری: ۱۱۰۰ نسخه

۸۷۵۰ تومان

دفتر مرکزی: تهران، خیابان جمهوری اسلامی، نرسیده به میدان بهارستان، جنب خیابان ملت، شماره ۹۲

کدپستی: ۱۱۴۳۹۶۵۱۱۸ تلفن: ۳۳۹۰۴۵۹۲ دورنگار: ۳۳۹۷۸۸۶۸

WWW.ENTESHARCO.COM Email: info@entesharco.com

فروشگاه مرکزی: تهران، خیابان جمهوری اسلامی، نیش خیابان ملت، شماره ۱۰۲، تلفن: ۳۳۱۱۴۰۴۴

فروشگاه شماره ۱: تهران، میدان انقلاب، بازارچه کتاب، تلفن: ۶۶۴۱۳۸۴ دورنگار: ۶۶۹۶۷۱۰۴

۹.....	پیشگفتار.....
۱۱.....	نشانه‌های کوتاه.....
۱۳.....	مقدمه عمومی.....
۱۳.....	اهمیت شرکت‌های تجاری.....
۱۶.....	مفهوم شرکت در حقوق خصوصی.....
۱۹.....	الف مفهوم قراردادی.....
۲۲.....	مفهوم سازمانی شرکت.....
۲۳.....	ترکیب دو مفهوم قراردادی و سازمانی.....
۲۷.....	بخش اول:.....
۲۷.....	اوصاف بنیادی شرکت.....
۳۱.....	فصل اول - تعدد شریک.....
۳۷.....	فصل دوم - آورده و سرمایه.....
۳۷.....	گفتار اول - آورده‌ها.....
۳۷.....	مبحث اول - ماهیت آورده‌ها.....
۴۰.....	مبحث دوم - انواع آورده‌ها.....
۴۰.....	الف - آورده نقدی.....
۴۰.....	بند اول - آورده‌های قابل ورود به سرمایه شرکت.....
۴۰.....	ب - آورده غیر نقدی.....
۴۱.....	اول - خسارت تأخیر.....
۴۲.....	دوم - جریمه.....
۴۲.....	ب - آورده غیر نقدی.....
۴۳.....	بند دوم - آورده‌های خارج از سرمایه شرکت.....
۴۴.....	ب - آورده مهارت فنی.....
۴۵.....	ج - آورده اعتباری.....
۴۵.....	گفتار دوم - سرمایه شرکت.....
۴۵.....	مبحث اول - ضرورت سرمایه.....
۴۶.....	مبحث دوم - ماهیت سرمایه.....
۴۹.....	مبحث سوم - ثبات سرمایه.....

بند اول - تغییر با تشریفات قانونی.....	۵۰
بند دوم - تقسیم‌ناپذیر بودن سرمایه.....	۵۰
فصل سوم - شرکت در نفع و ضرر.....	۵۳
سرمایه‌گذاری در یک شرکت به معنای پذیرش افت و خیز آن است می‌توان تصور نمود.....	۵۳
گفتار اول: شرکت در نفع.....	۵۳
مبحث اول - نفع و مؤسسه غیرتجاری.....	۵۶
مبحث دوم: نفع و گروه مشترک‌المنافع.....	۵۸
گفتار دوم: شرکت در ضرر.....	۵۹
گفتار سوم: شروط مجاز و ممنوع نابرابری شرکاء.....	۶۰
فصل چهارم - همسویی شریکان.....	۶۳
بخش دوم:.....	۶۷
تشکیل شرکت.....	۶۷
بند اول ماده ۱۸۳۲ ق.م.ف. شرکت را حاصل وقوع عقد می‌داند. به موجب ماده ۵۷۳.....	۶۹
فصل اول - شرایط ماهوی.....	۶۹
گفتار اول - تراضی.....	۶۹
مبحث اول: تراضی سالم.....	۷۰
مبحث دوم - تراضی واقعی.....	۷۱
گفتار دوم: اهلیت.....	۷۳
گفتار سوم: موضوع.....	۷۹
گفتار چهارم - مشروعیت جهت.....	۸۱
فصل دوم: شرایط شکلی.....	۸۵
صحت شکلی.....	۸۵
گفتار اول: پیش از امضاء شرکت‌نامه و اساس‌نامه.....	۸۶
مبحث اول: تعریف اساس‌نامه.....	۸۷
مبحث دوم: تحریر اساس‌نامه.....	۸۷
مبحث سوم: امضای اساس‌نامه.....	۸۸
گفتار دوم - پس از امضای شرکت‌نامه و اساس‌نامه.....	۸۹
مبحث اول - تسلیم اوراق تأسیس.....	۸۹
مبحث دوم - ثبت و آگهی.....	۹۰
مبحث سوم - احراز شخصیت حقوقی.....	۹۱

۹۵	فصل سوّم.....
۹۵	ضمانت اجراهای عیوب تشکیل شرکت.....
۹۶	گفتار اوّل - گستره موارد بطلان.....
۹۸	گفتار دوّم - دعوی بطلان شرکت.....
۹۹	مرور زمان.....
۱۰۰	رفع اثر از موجبات بطلان - مبحث اوّل - بطلان متکی بر قواعد عمومی - مبحث دوم - بطلان ناشی از قواعد تجارتی.....
۱۰۱	گفتار سوّم - محدودیت آثار بطلان - تکمله - گستره مسئولیت‌ها.....
۱۰۳	
۱۰۵	بخش سوّم:.....
۱۰۵	شخصیت حقوقی.....
۱۱۷	فصل اوّل - تأسیس شرکت.....
۱۱۷	گفتار اوّل - شرکت پیش از ثبت.....
۱۱۹	گفتار دوّم - اقدامات این دوره.....
۱۲۱	آثار پذیرش تعهدات.....
۱۲۵	فصل دوّم - حیات شرکت.....
۱۲۵	شرکت به ثبت رسیده دارای شخصیت حقوقی بوده و مانند شخص طبیعی واجد.....
۱۲۵	گفتار اوّل: استقلال شرکت.....
۱۲۵	مبحث اوّل - نام تجارتی.....
۱۲۷	مبحث دوّم - اقامتگاه.....
۱۲۹	مبحث سوّم - تابعیت - ملاک تشخیص.....
۱۲۹	تغییر تابعیت - شرکت‌های بین‌المللی و چندملیتی - مبحث چهارم - وصف تجارتی.....
۱۳۳	گفتار دوّم - دارایی شرکت.....
۱۳۶	مبحث اوّل شریکان و استقلال.....
۱۳۸	مبحث دوّم - بستانکاران و استقلال دارایی.....
۱۴۱	تکلمه دارایی مزور.....
۱۴۴	الف - دارایی مزور صریح.....

ب - دارایی مژور ضمنی.....	۱۴۴
گفتار سوم: نمایندگی شرکت.....	۱۴۵
مبحث اول - گستره اختیارات مدیران و معاملات شرکت.....	۱۴۶
تکمله - امضای نمایندگان و مهر شرکت.....	۱۵۴
مبحث دوم - محدودیت مدیران معامله گر یا سهام شونده در معاملات شرکت.....	۱۵۹
مبحث سوم: صلاحیت و سلب صلاحیت مدیران.....	۱۶۱
گفتار چهارم - مسئولیت های شرکت.....	۱۶۵
مبحث اول - مسئولیت مدنی.....	۱۶۵
ب - در مقابل شاغلان.....	۱۷۱
ج - مسئولیت پیمانکار.....	۱۷۲
مبحث دوم - مسئولیت اجرایی.....	۱۷۳
بند سوم - کیفرها.....	۱۷۸
فصل سوم:.....	۱۸۳
تبدیل، ادغام، تجزیه و کنترل شرکتها.....	۱۸۳
گفتار اول: تبدیل شرکتی به شرکت دیگر.....	۱۸۳
۲- جهات تبدیل.....	۱۸۴
مبحث اول - شرایط تبدیل.....	۱۸۶
مبحث دوم - آثار.....	۱۸۹
گفتار دوم: ادغام و تجزیه شرکتها.....	۱۹۲
مبحث اول - ادغام شرکتها.....	۱۹۳
مبحث دوم - تجزیه شرکت.....	۱۹۴
مبحث سوم - شرایط اعتبار.....	۱۹۵
مبحث چهارم - تفاهم نامه.....	۱۹۶
مبحث پنجم - انتشار آگهی.....	۱۹۸
مبحث ششم - ایمنی حقوق بستانکاران.....	۱۹۸
گفتار سوم: کنترل در گروه های شرکتی.....	۲۰۲
مبحث اول - شرکت های سرمایه پذیر.....	۲۰۶
مبحث دوم - روش های سرمایه گذاری.....	۲۱۲
مبحث سوم - آثار واگذاری سهام فرادستی.....	۲۱۴
فصل چهارم:.....	۲۲۳

۲۲۳	 انحلال شرکت
۲۲۳	 گفتار اول - موجبات انحلال
۲۲۴	 مبحث اول - انحلال قانونی
۲۲۹	 مبحث دوم - انحلال قراردادی
۲۳۱	 مبحث سوم - انحلال قضایی
۲۳۴	 گفتار دوم - آثار انحلال
۲۳۴	 ثبت و آگهی انحلال
۲۳۶	 مبحث اول - تصفیه قراردادی
۲۳۶	 مبحث دوم - تصفیه قضایی
۲۴۷	 مبحث سوم - تقسیم دارایی
۲۵۳	 بخش چهارم:
۲۵۳	 اقسام و طبقه‌بندی شرکت‌ها
۲۵۵	 فصل اول: گونه‌ها
۲۵۸	 فصل دوم - طبقه‌بندی
۲۵۸	 اول - شرکت‌های شخص
۲۵۸	 دوم - شرکت‌های سرمایه
۲۵۹	 نقد و تحلیل

پیشگفتار

در شاخه اشخاص حقوقی بازرگانی، شرکت‌های تجاری موضوع باب سوّم قانون تجارت بوده که بالاترین حجم مقررات تجارتی بدان اختصاص یافته است. تجارت حقوقی، عمده فعالیت‌های اقتصادی دولتی و غیردولتی را در اختیار دارند. البته بخش صنعت و تجارت به‌طور طبیعی و اصولی، حوزه عمل آن‌ها به‌شمار می‌رود. اما گسترش حضور شرکت‌های تجاری در سایر بخش‌ها نظیر درمان و آموزش، تحول انحرافی خلق و خوی اجتماعی را به سمت نگرش‌ها و رفتارهای تجارت مآبانه و نفع‌طلبانه موجب می‌شود. این پدیده، قطعاً به فرهنگ رحم و شفقت عمومی لطمه وارد می‌آورد و آثار منفی پایداری ایجاد می‌نماید؛ ضمن آن‌که به‌طور خودکار لزوم اندیشه و بازننگری در فعالیت پردغدغه این شرکت‌ها را آشکار می‌سازد.

از نقطه نظر قانون‌گذاری، ضرورت ایجاد و توسعه فعالیت‌های وسیع و متمرکز و بهره‌مندی از الگوهای سازمانی نو، به تهیه لایحه اصلاحی سال ۱۳۴۷ انجامید که محصول کمیسیون خاص مشترک دو مجلس سفلی و علیا یعنی مجلسین شورای ملی و سنای وقت بود، و در روزنامه رسمی سال ۱۳۴۸ منتشر شد. این مقرره، برابر ماده واحده قانون اجازه اجرای موقت، قدرت قانونی یافت، و به سال ۱۳۵۳ نیز مختصر اصلاحاتی به خود دید.

بی‌شک هدف از تدوین مقررات فوق نمی‌توانست اصلاح منظم و سیستماتیک

قواعد شرکت‌های تجاری، مانند قانون ۲۴ ژوئیه ۱۹۶۶ فرانسه باشد. چه، در این ۳۰۰ ماده، تدارک نظامی کارآمد برای گشودن عرصه‌های سودآور شرکت‌سازی و انبوه‌سازی مسکن، و همین‌طور جلب سرمایه‌های خرد عامه در شرکت‌های صنعتی و تجاری، مورد توجه و امان‌نظر قرار داشته، فعالیت‌های متوسط و خویشاوندی در قالب سهامی خصوصی دیده شده است. از این‌رو، تدوین مقررات شرکت‌های سهامی نظام جدید در دو اندازه بزرگ و کوچک، به نوعی رهاسازی الگوهای قدیمی و مقررات راجع به آن را تداعی می‌نماید.

بر اثر این نگرش محدود، مباحث مهمی چون ادغام و تجزیه شرکت‌ها و همچنین نظم حاکم بر شرکت‌های گروهی به کلی از قلم افتاد. در مقابل، قانون ۱۹۶۶ فرانسه مجموعه‌ای کامل برای تمامی این منظورها ارایه کرده بود، که با مختصر ممارست امکان حسن استفاده از این دستاوردها مهیا می‌شد. و البته حذف بی‌جای برخی مواد و دستکاری نابجای برخی دیگر نیز به همراه اختلاط مواد قانون و آئین‌نامه مقوله‌ای است که تدریجاً باید در جای مناسب بررسی گردد.

در طرح تأسیس رشته کارشناسی ارشد حقوق شرکت‌های تجاری به سرپرستی اینجانب، حسب ضرورت افزون بر ۸ واحد برای تعمیق حقوق شرکت‌ها منظور شد. لزوم تأمین مأخذی مفید در مطالعات دانشجویی زمینه‌ساز تألیف جلد اول کتاب حقوق شرکت‌ها گردید که اینک با عنایت شرکت محترم سهامی انتشار افتخار تقویم آن به جامعه حقوق‌دان کشور فراهم آمده است.